

Årsberättelse Svenska Rättspsykiatriska föreningen 2020–2021

Svenska Rättspsykiatriska föreningen (SRPF) är en specialitetsförening för rättspsykiatriker och läkare som arbetar med rättspsykiatrisk vård och rättspsykiatriska utredningar.

ADMINISTRATIVT Styrelsen har haft följande besättning: Anna Hillerberg ledamot, Hanna Edberg sekreterare, Kosilla Pillay kassör, Hedvig Krona vetenskaplig sekreterare, Per-Axel Karlsson ordförande, Vakant vice ordförande, Sara Öster ledamot, Lars-Håkan Nilsson kriminalvårdens representant, Erik Dahlman facklig sekreterare, Jonatan Adling ledamot och informationsansvarig.

Under verksamhetsåret 2019–2020 har styrelsen haft fem protokollförda möten, de flesta över länk.

Föreningen har under året haft tillgång till medlemsregistret via Läkarförbundets plattform Salesforce och systemet bedöms i dagsläget fungera tillfredsställande. Det innehåller kontaktuppgifter till samtliga medlemmar i föreningen. Antalet medlemmar i SRPF uppgick den 31 december 2020 till 84 personer. I slutet av året överfördes medlemsregistret till Svenska Läkaresällskapets plattform efter att SRPF upptagits som medlemsförening.

YRKESLÄGET Januari 2021 fanns 132 läkare som är specialister inom Rättspsykiatri med giltig legitimation. 58 kvinnor, 74 män, 21 av dem arbetar inom RättsMedicinalVerket RMV.

88 (44 kvinnor/44 män) är yngre än 67 år och 44 (14 kvinnor/30 män) är äldre än 67 år)

17 ST-läkare i rättspsykiatri är anställda inom den rättspsykiatriska vården och 9 är anställda inom RMV. Antalet ST-läkare har ökat, såväl hos RMV som i den rättspsykiatriska vården.

26 kliniker som anger att de har rättspsykiatrisk vård. Med fiktiva 5 specialister per rättspsykiatrisk klinik oavsett om de har rättspsykiatrisk dubbelspecialitet eller inte, uppskattas andelen psykiatrer som arbetar med rättspsykiatrisk vård till 150 st och det bedöms vara väsentligen konstant de senaste 3 - 4 åren. Jämfört med medlemsantalet (84 st) i svenska rättspsykiatriska föreningen, finns en större rekryteringsbas. Det finns stort behov av en sammanhållen databas för rättspsykiatrisk vård vad gäller personal, patienter, interventioner, och utfall.

EKONOMIN

Föreningens ekonomi är i balans. De huvudsakliga utgiftsposterna har under året utgjorts av kostnader för studiebesök, kongresser och möten som genomförts under 2019. Saldot uppgick den 31 december 2020 till 67981,78 kr. Efter att SRPF blivit medlemsförening i Svenska Läkaresällskapet har medlemsavgiften ökat till 440 kr per år för yrkesverksamma läkare och 370 kr för pensionärer. Medlemmarna behöver inte längre betala en separat avgift för ett medlemskap i Svenska Läkaresällskapet.

Ett formellt beslut i frågan gällande huruvida medlemmarna i specialistföreningarna ska vara obligatoriskt anslutna till Läkaresällskapet efter att specialistföreningarna blivit så kallade medlemsföreningar kommer att fattas på kommande årsmöte (införs i dagordningen till årsmötet).

VIDAREUTBILDNING OCH KURSER

De interna utbildningar inom rättspsykiatri som Rättsmedicinalverket ger under ledning av studierektor Sara Bromander, sker fortlöpande och i görligaste mån via länk.

Trots coronapandemin har de utbildningar som ges av Rättsmedicinalverket i samarbete med SRPF fortsatt att ges, även om ett kursmöte fick flyttas från våren till hösten, och det senaste kursmötet (beroende) gavs som en kombination av digitalt och fysiskt i slutet av november 2020.

I vår kommer en corona-anpassad variant av Kriminalvårdskursen att ges (troligen digitalt + uppskjutet Kumlabesök) och till hösten ges juridik för rättspsykiatri. Januari 2021 planerar Rättsmedicinalverket att ge en endagskurs i Palliativ medicin för rättspsykiatri, eftersom flera har försökt komma med på allmänpsykiatriens kurser men de varit fullbokade.

Den 26-28 februari 2020 gavs en Metiskurs i rättspsykiatri i Göteborg med Peter Andiné och Catrine Rönnbäck som kursledare. Den 10 - 12 februari 2021 i Göteborg ska kursen ges igen. Framtidsutbildningar skulle kunna handla om behandling av patienter med parafili = de som ej nämns på sexologikurserna, samt om behandling av våra många patienter med Intellectuell Dysfunktion ID

METIS: En sammanhållande utbildningsplanering för ST-läkare. Inga fysiska möten har hållits under pandemin och inga noteringar finns från möten på distans.

Vi har ett gott samarbete med Svenska Psykiatriska Föreningen.

KRIMINALVÅRDEN

En viktig del i behandlingen av lagöverträdare med psykiatriska problem sker på kriminalvårdsenheterna.

Stommen i Kriminalvårdens sjukvård är sjuksköterskorna. De flesta häkten/anstalter har minst en heltids sjuksköterska anställd (de allra minsta enheterna med endast 10 intagna har 50% sjuksköterska anställd). Läkarna är anställda som konsulter med tillgång till läkare minst en gång i veckan. Merparten av såväl häkten som anstalter har också tillgång till psykiater. På de enheter som inte har det hanterar allmänläkaren första linjens psykiatri. Vid upphandling av psykiater räknas erfarenhet av beroendemedicin och specialistkompetens i rättspsykiatri som meriter. I Kriminalvårdens klientundersökning från 2012 framkom att drygt 70% av de intagna angav beroendeproblematik och över 50% även problem med den psykiska hälsan. Ungefär hälften av alla läkemedel (DD D) som förskrivs inom Kriminalvården utgörs av läkemedel mot nervsystemets sjukdomar där alltså psykofarmaka ingår.

REMISSER

SRPF vänder sig historiskt till tre målgrupper: läkare inom rättspsykiatrisk vård, rättspsykiatri sk undersökningsverksamhet och kriminalvård, Uppdraget består i att vara samlande kraft

för utbildningar och samarbete mellan rättspsykiatrins kliniker och utredare samt inom intressenter i kriminalvården; likaledes svarar styrelsen på remisser från socialstyrelsen och regeringens lagstiftande organ och deltar i utvecklingsarbetet med Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Bland de remisser som besvarades verksamhetsåret 2019–2020 noterades:

- remiss om nya föreskrifter om fördelning av ärenden de rättspsykiatriska undersökningsenheterna (RMV X19-90627)
- remiss om att ge Säkerhetspolisen ökad möjlighet att inhämta information ur psykiatriska journaler för sitt arbete med personskydd (Ju2019/00054/L4)
- remiss om effektivt resursutnyttjande vid transport av frihetsberövade (Gem 2019/0115)
- remiss om uppmärksamhetsinformation rörande blodsmitta och hotbild i hälso- och sjukvårdens journaler (SLS 2019)

Under 2020 har föreningen lämnat remissvar angående nya AT, BT och ST, samt om nya blanketter för vårdintyg

MÖTEN, KONFERENSER

Nordiska rättspsykiatriska konferensen i augusti 2019 arrangerades av RMV Göteborg för Sverige. vi hoppas att en konferens kan hållas 2021 i Helsingfors

Det har

föreslagits att Sverige ska ha ett nationellt rättspsykiatriskt möte i augusti de år då det nordiska mötet vilar, det vill säga jämna år

Ett

sådant möte skulle kunna utgöras anordnas av SPRF med eller utan SKR och eller RMV. En nationell mötesplattform skulle ha som

mål att samla rättspsykiatriskt kliniskt verksamma i Sverige. Ett första mål vore att diskutera erfarenheter av olika behandlingsformer

och på så sätt definiera svensk beprövad erfarenhet. Ett sådant arbete skulle även kunna utgöra grunden för ett samarbete med

Socialstyrelsen för att ta fram nationella kliniska riktlinjer för rättspsykiatrisk vård.

Ghentgruppen: Det planerade seminariet i Kroatien kunde inte hållas år 2020, beroende Coronaviruset. Man försöker med kortare seminarier över internet som kompensation.

Svenska Psykiatriska Kongressen fick avbrytas mitt i genomförandet. Deltagare från SRPF: En presentation hölls av Per-Axel Karlsson om clozapin, den finns att tillgå inspelad på video.

Framtiden Föreningen ska verka för att behandlingar bygger på beprövad erfarenhet med tvärvetenskapligt och multiprofessionellt samarbete, vilket föreningen anser ska ske med frekvent utbyte av erfarenheter mellan de rättspsykiatriska verksamheterna.

Vidare ska vårdenheterna uppmuntras till vetenskapligt arbete och själva stå för årlig genomgång av kvalitetsaspekter, etiska frågor, förbättringsarbeten både på individ- och organisationsnivå.

Om vårdenheterna gör dessa kvalitetsgenomgångar kan vi snart definiera begreppet beprövad erfarenhet inom rättspsykiatrisk vård. Således närmar vi oss den modell som tongivande används inom hela västvärlden.

Likt många andra verksamheter har även det vetenskapliga arbetet påverkats av den rådande pandemin. Vetenskapliga konferenser där forskare samlas för att presentera fynd och utbyta kontakter har ställts in såväl 2020 som åtminstone första halvåret av 2021. Även interna utbildningar har minskat i antal som följd av covid-19. Trots detta fortsätter forskningen göra framsteg. De doktorander som planerat att disputerat har i görligaste mån genomfört dessa via olika mjukvara för videokonferenser, exempelvis Zoom, för att minska risken för smitta.

SRPF planerar att fortsätta med våra möten och vi hoppas kunna bidra till det rättspsykiatriska plattformsarbetet som initierades av Märta Wallinius med flera, och alla kliniker i landet som har rättspsykiatrisk vård. Vi hoppas kunna uppfylla förväntningar på seminarium under senare delen av år 2021 där bland annat utvecklingsstörning inom rättspsykiatri kan komma att behandlas. Viktiga frågor:

* Hur har vi kunnat leva upp till rättspsykiatrisk samverkan?

* Kollegiala revisioner

* Etisk diskussionsarena

* Förnyad medicinsk bedömning / 2nd opinion

Det föreligger en hel del regionala olikheter inom den rättspsykiatriska vården, är det oundvikligt eller går det göra något åt? patientavgifter, läkemedelskostnader, hur öppenvården fungerar

För styrelsen i Svenska Rättspsykiatriska föreningen

Per-Axel Karlsson, Ordförande